QORTI TAL-MAĠISTRATI (MALTA)
MAĠISTRAT DR. LEONARD CARUANA LL.D., M.A. (FIN. SERV)

Avviż Nru: 193/2023 LC

CITADEL INSURANCE PLC
(C-21550)

vs

WATER SERVICES CORPORATION

Illum, 05 ta' Frar, 2024

Il-Qorti,

Rat ir-rikors tas-soċjetà rikorrenti ppreżentat fit-08 ta' Awwissu 2023 fejn talbet lil din il-Qorti tikkundanna lill-korporazzjoni konvenuta tħallasha, kif surrogata fid-drittijiet ta' l-assigurat defunt Raymond Vella (ID 171957M)) u Yvonne Rose Vella (472256M) fil-kwalità tagħha ta' unika werrieta universali tal-assigurat defunt Raymond Vella, llum deċedut u li miet fl-10 ta' Settembru, tas-sena 2020, ta' 201, Dar ir-Risq, Triq tas-Sliema, Kappara, is-somma rappreżentanti danni inkorsi mill-imsemmija Yvone Rose Vella, fil-kwalità tagħha msemmija bħala riżultat ta' l-inċident illi seħħ nhar is-7 ta' Settembru, 2020 fil-propjetà residenzjali tagħha fuq imsemmija kaġunat minn perkolazzjoni ta' ilma mis-sistema tad-

drenaġġ tas-soċjetà intimata għal-liema somma kellha tagħmel tajjeb għaliha is-soċjetà' rikorrenti u liema somma tammonta għas-somma globali ta' disat elef sitt mija u tlett ewro u sitta u disgħin ċenteżmu (9,603.96 Ewro) in kwantu (i) tmint elef, ħames mija u tmienja u sebgħin ewro u sitta u tletin ċenteżmu (€8,578.36) rappreżentanti pagamenti illi saru mir-rikorrenti lill-imsemmija Vella fil-kwalità' tagħha premessi għal danni illi sofriet kif ser jiġi pruvat fil-kawża; (ii) tmienja u ħamsin ewro (€58) rappreżentanti l-frankiġja illi sofriet l-imsemmija Vella, fil-kwalità' tagħha premessa kif ukoll (iii) is-somma ta' disa' mija, sebgħa u sittin ewro u sittin ċenteżmu (€967.60) rappreżentanti l-ammont dovut lil *loss adjuster* għas-servizzi reżi lilha fir-rigward tal-claim illi saret mill-imsemmija Vella fil-kwalità' tagħha premessa, bl-ispejjeż, inklużi dawk ta' l-ittri uffiċjali bin-numru 2231/2022 u bl-imgħaxijiet legali sad-data tal-pagament effettiv illi għandhom jibdew jiddekorru mill-5 ta' Settembru, 2022 u li għandhom jibqgħu jiddekorru sad-data tal-pagamenti effettiv. Bl-ispejjeż kontra s-soċjetà' intimata illi minn issa hija inġunta għas-subizzjoni.

Rat illi l-korporazzjoni konvenuta ġiet debitament notifikata fit-12 ta' Settembru 2023;

Rat illi fis-seduta tad-29 ta' Jannar 2024 il-korporazzjoni konvenuta imsejjħa diversi drabi baqgħet ma dehritx u lanqas ma ppreżentat ir-risposta tagħha għat-talba tas-soċjetà rikorrenti sa dakinhar;

Rat illi fl-istess seduta tal-24 ta' Jannar 2024 il-Qorti awtorizzat lis-soċjetà rikorrenti, fuq talba tagħha stess, sabiex tippreżenta kapitolu għas-subizzjoni tal-korporazzjoni konvenuta, liema kapitolu ġie ppreżentat seduta stante u ġie approvat mill-Qorti;

Rat illi fil-kapitoli għas-subizzjoni tal-korporazzjoni konvenuta, is-soċjetà rikorrenti talbet lill-korporazzjoni konvenuta sabiex tipprova

bil-ġurament tagħha li hija debitriċi tas-soċjetà rikorrenti fis-somma indikata u għar-ragunijiet kontenuti fl-avviż odjern;

Rat illi l-kawża tħalliet għas-subizzjoni tal-korporazzjoni konvenuta għal-lum stess.

Rat illi fis-seduta tal-lum il-korporazzjoni konvenuta ma dehritx għas-subizzjoni tagħha sabiex twieġeb għad-domanda tas-soċjeta' attriċi.

Ikkunsidrat;

Illi jirriżulta li minkejja li l-korporazzjoni konvenuta ġiet debitament notifikata bl-atti proċesswali kif hawn fuq imsemmi, hija għażlet li ma ddaħħal ebda risposta u lanqas li tidher għas-sejħa ġudizzjarja tas-soċjetà rikorrenti.

Illi bl-applikazzjoni tal-Artikoli 698(2) u 702 *et seq* tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta, is-soċjetà rikorrenti talbet li l-korporazzjoni konvenuta tingħata s-subizzjoni u għaldaqstant talbet l-awtorizzazzjoni tal-Qorti sabiex tressaq il-kapitoli fil-konfront tagħha.

Illi s-subizzjoni ta' parti hija proċedura li ġġib effetti serji ħafna fuq il-posizzjoni ta dik il-parti jekk tali tonqos li tidher. Illi kif ġie ritenut fis-sentenza **Dr John Buttigieg LL.D, M.P. vs Michael Marletta**[1], "*il-materja tas-subizzjoni hija materja delikata u deċiżiva peress li biha jekk il-parti tonqos li tidher, il-kapitoli jittieħdu bħala konfessati u l-konvenut ikun impedut li jagħmel appell amenokke ma jiġġustifikax il-kontumaċja tiegħu.*"

[1] **Dr John Buttigieg LL.D, M.P. vs Michael Marletta,** Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), 11 ta' Novembru 1986

Illi di piu, ġie ritenut fis-sentenza **Stephen Vella et v. Bollicine Limited**[2] rigward il-kaptoli li:

> "*jibda biex jigi osservat illi in linea ta' principju l-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament prevvisti u determinati mil-ligi taht il-Kapitolu 12. Ara Artikoli 698 (2) u 702 (3). Minnhom huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f' min lilu jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni fl-ismijiet "**Anthony Borg -vs- Samwel Veneziani**", Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998, illi "din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret <u>prova posittiva</u> li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut.*
>
> *In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jaffermaw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha tiddemostra l-fondatezza tal-pretensjoni ta' l-attur in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi. Kif rilevat mill-Qorti ta' l-Appell kolleggjali fil-kawza "James Trapani et -vs- Vincent Cilia" (28 ta' April 2000), "il-kapitoli jitqiesu konfessati pero` dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammississjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma' kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga` prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja nghad is-subizzjoni setghet tintalab f' kull parti tal-procedura*";

[2] **Stephen Vella et v. Bollicine Limited**, Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) 9 ta' Jannar 2008 (Appell Ċivili Nru 161/2005/1)

> *Naturalment, l-apprezzament relattiv ta' dik il-prova b' dak il-kapitolu hu rimess ghall-poter diskrezzjonali tal-Qorti adita mill-mertu, u f' dan il-kaz, tajjeb jew hazin, l-ewwel Qorti dehrilha li setghet tigbed il-konkluzjoni illi l-fatt dedott mill-atturi kien ghaliha suffragat bil-prova kostitwita mill-kapitolu;"*

Għalhekk, minkejja li s-soċjetà rikorrenti ressqet il-kapitoli kontra l-korporazzjoni konvenuta, dan ma jfissirx awtomatikament li t-talbiet rikorrenti ġew awtomatikament ipprovati sal-grad rikjest mil-liġi.

Filfatt, ġie ritenut fis-senteza Tabib **Dr Antonio Zammit et vs Francesco Pace et**[3] illi "*Huwa veru li l-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wieġeb għalihom u ma jkunx iġġustifika l-kontumaċja, għandhom jitqiesu bħala konfessjoni. Imma dana ma jfissirx li l-Qorti hija obligata toqgħod dejjem duq dik il-preżunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija sempliċi mezz ta' prova, u għandha tiġi eżaminata u valjata flimkien mal-provi l-oħra kollha tal-kawża' b'mod illi, jekk il-kapitoli ma jkunux konfaċenti mal-provi l-oħra tal-kawża, u l-Qorti jidrilha li għandha tagħti prevalenza lil dawk il-provi l-oħra, il-konfessjoni preżunta derivanti mis-subizzjoni għandha ċċedi quddiem dawk il-provi l-oħra*."

B'hekk, fil-perspettiva ta' dan il-prinċipju appena enunċjat, il-Qorti ser tgħaddi biex teżamina l-provi mressqa in sostenn tat-talba attriċi.

Illi fis-seduta tad-29 ta' Jannar 2023, xehed Dr Jonathan Gatt, rappreżentant tas-soċjetà rikorrenti, fejn spjega illi l-każ odjern jirrigwardja inċident ta perkolazzjoni ta' drenaġġ li seħħ fil-propjetà fl-indirizz 201, Dar ir-riżq, triq tas-Sliema, Kappara, liema propjetà kienet koperta b'polza tal-assigurazzjoni mas-soċjetà rikorrenti.

---

[3] **Tabib Dr Antonio Zammit et vs Francesco Pace et**, Qorti Ċivili, Prim' Awla, 28 ta' Ġunju 1952.

Illi l-policyholder, Raymond Vella, kien jinsab rikoverat l-isptar fis-7 ta' Settembru 2020 u kien hemm miegħu martu, Yvonne Vella u t-tfal tiegħu. Illi meta marru lura d-dar dakinhar, huma sabu li d-dar kienet mgħerrqa bl-ilma tad-drenaġġ. Huma nnotifikaw lis-soċjetà rikorrenti u ngaġġaw lill-loss adjustor, Resolve Consultant Limited sabiex iwettaq rapport fuq l-inċident. Sfortunatament, wara tlett ijiem ta' dan l-inċident, l-imsemmi Raymond Vella miet u b'hekk Yvonne Vella hija l-*aventi causa* tiegħu. Illi l-korporazzjoni intimata ġiet interpellata b'diversi ittri iżda baqgħet inadempjenti.

Illi mill-provi prodotti mis-soċjetà rikorrenti, il-Qorti ssib illi l-kapotili mressqa huma konsonanti mat-talba għas-sorte u b'hekk m'hemmx raġuni għalfejn il-Qorti ma tilqax it-talba attriċi.

Illi fir-rigward tal-imgħax, jirriżulta illi fil-5 ta' Settembru 2022, is-soċjetà rikorrenti bagħtet ittra uffiċjali, (Ittra Nru 2231/2022), liema ittra ġiet notifikata fid-09 ta' Settembru 2022 u hija din id-data li għandha sservi bħala l-bidu tad-dekors tal-imgħax.

Deċide:

Għaldaqstant, għal dawn il-motivi, il-Qorti qed taqta' u tiddeċiedi billi tilqa' t-talba tas-socjetà rikorrenti u konsegwentement tikkundanna lill-Water Services Corporation tħallas lill-socjetà rikorrenti Citadel Insurance plc is-somma komplessiva ta' disat elef sitt mija u tlett ewro u sitta u disgħin ċenteżmu (9,603.96 Ewro) in kwantu għal:

(i) tmint elef, ħames mija u tmienja u sebgħin ewro u sitta u tletin ċenteżmu (€8,578.36) rappreżentanti pagamenti illi saru mis-soċjetà rikorrenti lill-imsemmija Vella

(ii) tmienja u ħamsin ewro (€58) rappreżentanti l-frankiġja illi sofriet l-imsemmija Vella,

(iii) is-somma ta' disa' mija, sebgħa u sittin ewro u sittin ċenteżmu (€967.60) rappreżentanti l-ammont dovut lil *loss adjuster* għas-servizzi reżi

Bl-ispejjeż tal-preżenti, inklużi dawk ta' l-ittra uffiċjali bin-numru 2231/2022 a karigu esklussiv tal-korporazzjoni intimata u bl-imgħaxijiet legali dekorribbli mid-09 ta' Settembru 2022 sad-data tal-pagament effettiv.

Ft.Dr. Leonard Caruana
Maġistrat

Sharonne Borg
Deputat Reġistratur